

Autor: Teresa Kutajczyk

TEST PRZED PRÓBNĄ MATURĄ 2007

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY Z FIZYKI I ASTRONOMII

Arkusz II

POZIOM ROZSZERZONY

Czas pracy: 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. W rozwiązaniach zadań rachunkowych przedstaw tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętaj o jednostkach.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora.
6. Błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
8. Podczas egzaminu możesz korzystać z karty wybranych wzorów i stałych fizycznych oraz kalkulatora.

Życzymy powodzenia!

ARKUSZ II

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **50 punktów**.

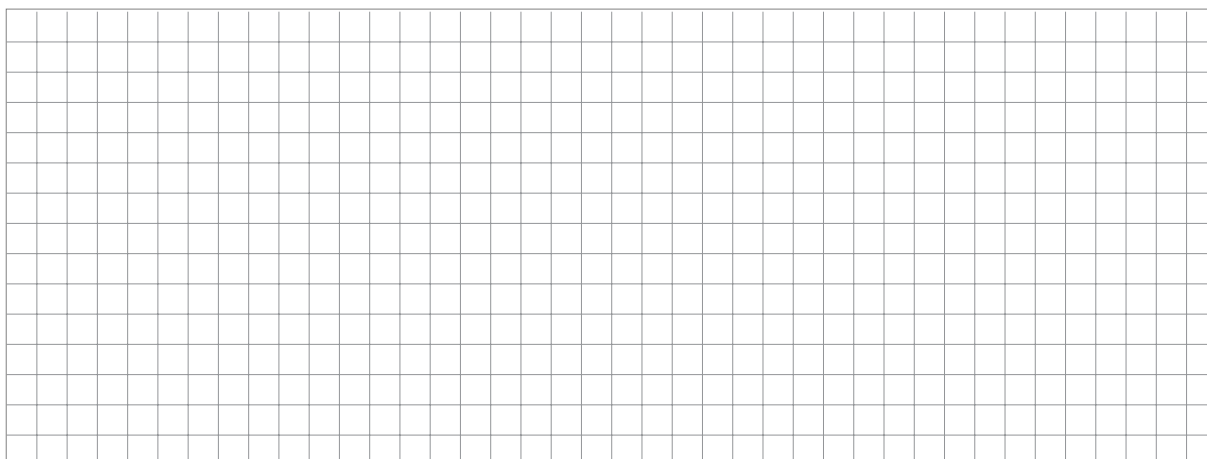
OPERON
WYDAWNICTWO PEDAGOGICZNE

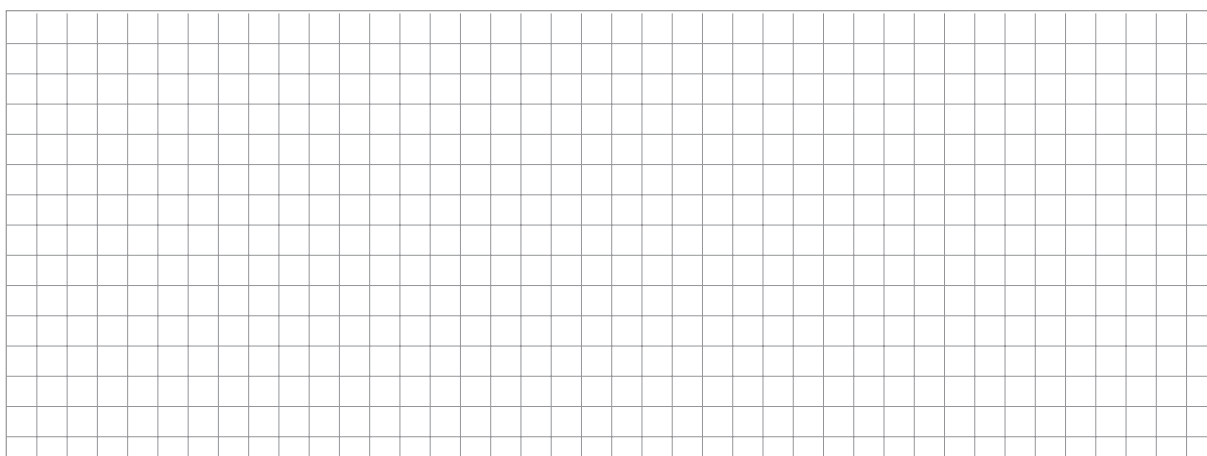

22.2 (2 pkt)

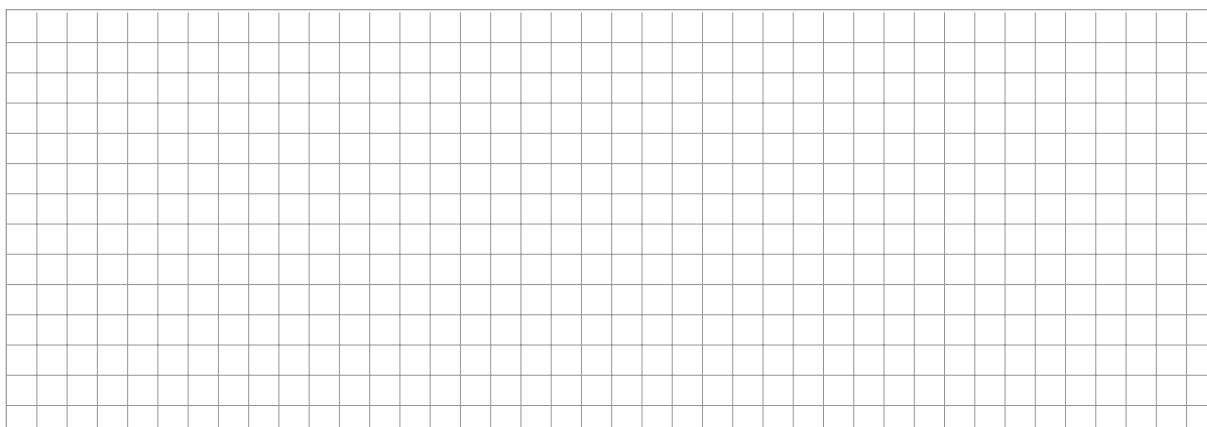
Korzystając z wykresu, zapisz przedział wartości długości fali odpowiadający zakresowi światła widzialnego. Wyjaśnij krótko, czy te wartości zmieniają się po przejściu światła z próżni do szkła.

22.3 (3 pkt)

Wykaż, korzystając z wykresu, że w szkłe prędkość światła barwy czerwonej jest większa niż światła barwy fioletowej.

22.4 (3 pkt)

Światło przy odbiciu od powierzchni szkła ulega także polaryzacji liniowej. Całkowita polaryzacja liniowa zachodzi dla określonego kąta padania α_B . Przedstaw na rysunku warunek wystąpienia całkowitej liniowej polaryzacji (zaznacz kąt α_B) i wykaż, że bezwzględny współczynnik załamania szkła można obliczyć z zależności $n = \text{tg } \alpha_B$.

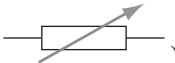
Zadanie 23. Obwody z baterią (11 pkt)

Uczniowie zbudowali obwód zawierający baterię, amperomierz, woltomierz i opornik regulowany. Zmieniając wartość oporu regulowanego, dwukrotnie odczytali wskazania mierników. Wyniki pomiarów przedstawia tabela. Pomijamy opór amperomierza oraz przewodów połączeniowych i zakładamy, że woltomierz ma nieskończenie duży opór.

	Pomiar 1	Pomiar 2
U, V	8,8	8,5
I, A	0,21	0,52

23.1 (2 pkt)

Narysuj schemat obwodu, który zbudowali uczniowie.

(Opornik regulowany oznaczamy symbolem:)

23.2 (3 pkt)

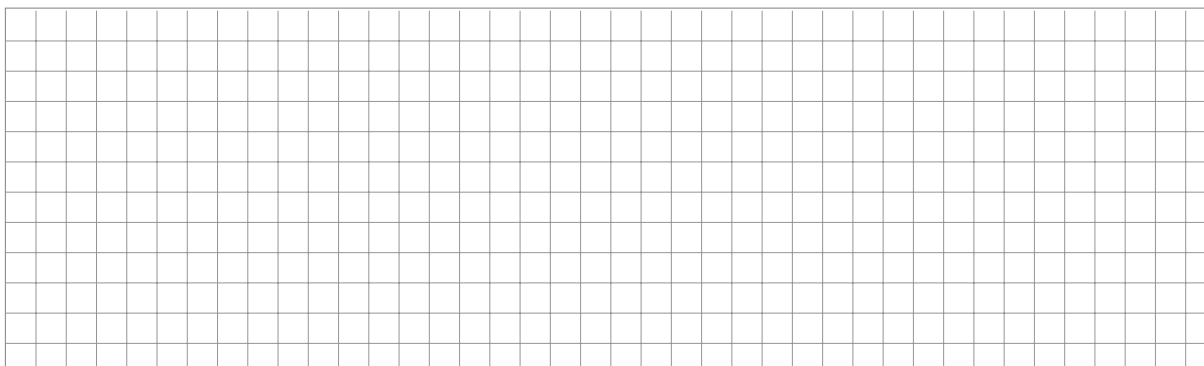
Korzystając z danych w tabeli, oblicz wartości siły elektromotorycznej i oporu wewnętrznego baterii.

24.1 (2 pkt)

Narysuj przykładową charakterystykę prądowo-napięciową fotokomórki i zaznacz na niej napięcie hamowania U_h .

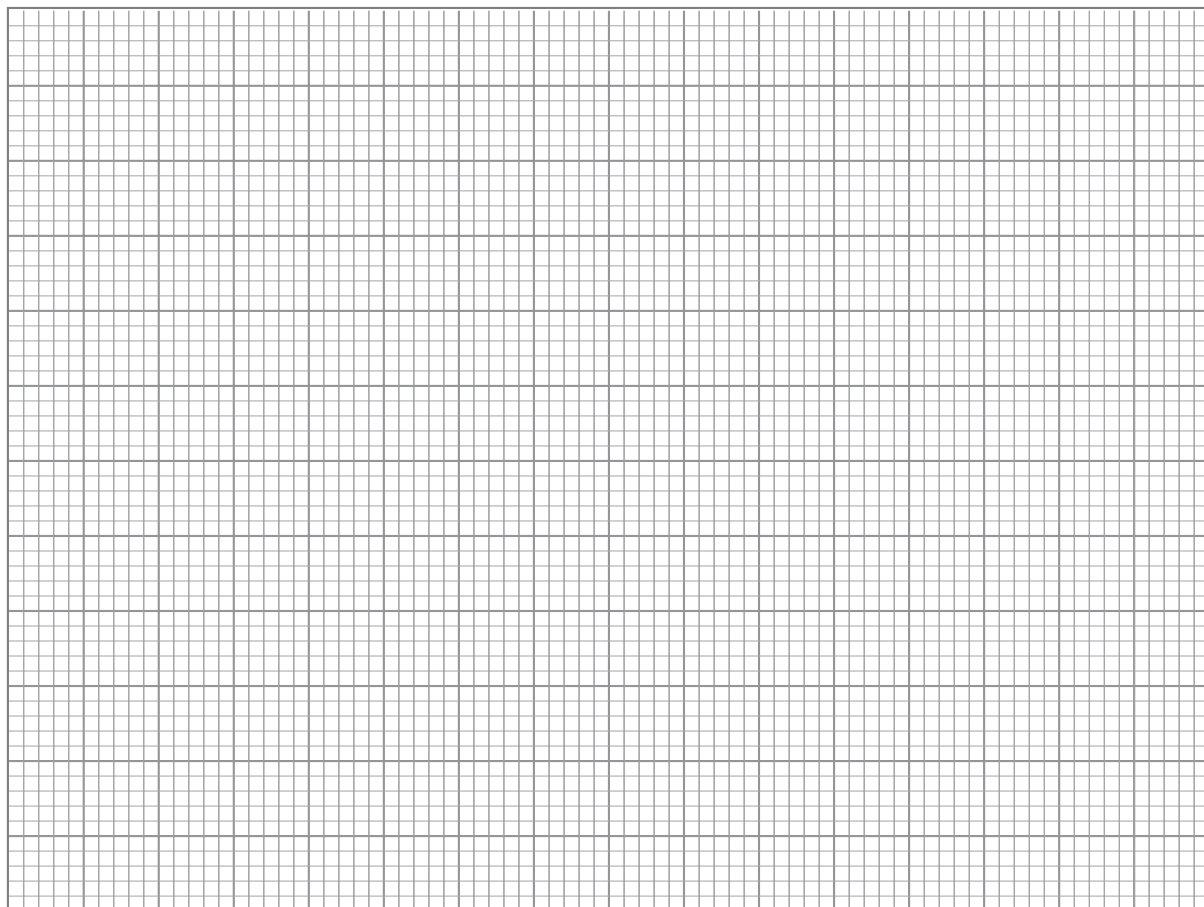
24.2 (2 pkt)

Oświetlając katodę fotokomórki światłem o różnych długościach fali, uzyskano wyniki przedstawione w pierwszym i czwartym wierszu poniższej tabeli. Oblicz i zapisz w pustych miejscach brakujące wartości.

λ (nm)	405	436	536	584
$\nu \cdot 10^{14}$ (Hz)				
U_h (V)	1,15	0,93	0,42	0,24
eU_h (eV)				

24.3 (4 pkt)

Wartość iloczynu ładunku elektronu i napięcia hamowania jest równa maksymalnej energii kinetycznej fotoelektronów $E_{k \max}$. Sporządź wykres zależności wartości $E_{k \max}$ od częstotliwości padającego światła na podstawie danych w tabeli zadania 24.2. Zaznacz odcinki niepewności pomiarowej $\Delta E_{k \max}$.

24.4 (2 pkt)

Katoda fotokomórki użytej w doświadczeniu jest wykonana z cezu, dla którego wartość pracy wyjścia wynosi $W = 1,97 \text{ eV}$. Oblicz, jaka co najmniej musi być częstotliwość światła padającego na katodę tej fotokomórki, aby zachodziło uwalnianie elektronów z powierzchni metalu.

Zadanie 25. Model atomu wodoru (10 pkt)

Według najprostszego (klasycznego) modelu atomu wodoru, ruch elektronu wokół jądra odbywa się pod wpływem oddziaływania elektrostatycznego między jądrem a elektronem. Elektron w atomie wodoru może krążyć wokół jądra tylko po orbitach dozwolonych. Pierwsza orbita dozwolona ma promień $r_1 = 0,53 \cdot 10^{-10} \text{ m}$, a krążący po niej elektron ma energię $E_1 = -2,18 \cdot 10^{-18} \text{ J}$.

25.1 (3 pkt)

Oblicz wartość prędkości elektronu na pierwszej orbicie dozwolonej.

